Pasi Kivioja analysoi median ilmiöitä.

Mediaansekaantuja

KIRJOITTAJA

Pasi Kivioja

Kirjoittaja on YTM, vapaa toimittaja ja Julkisen sanan neuvoston jäsen.

(https://twitter.com/PasiKivioja)

(http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja)
MEDIAANSEKAANTUJA
(HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/MEDIASEKAANTUJA/CATEGORY/MEDIASEKAANTUJA/)

Tarkistamaton väite: Faktabaari avautuu tänään uudelleen

(1) Luettu (348)

Faktojen tarkistukseen keskittyvä *Faktabaari*-sivusto (http://faktabaari.fi/) avautuu tänään uudelleen. Kaikille avoin kansalaispalvelu käynnistyi ennen EU-vaaleja viime vuonna ja tarkisti 60 poliitikkojen mediassa esittämää väittämää (http://faktabaari.fi/eu-faktat/). Niistä 40 osoittautui vääräksi.

Faktabaarin vastaavan toimittajan **Tuomas Murajan** mukaan ensimmäisen kierroksen tärkein opetus oli se, että eniten virheitä teki media – eivät ehdokkaat.

Tämän kevään eduskuntavaaleissa *Faktabaari* tekee yhteistyötä Haaga-Helian ammattikorkeakoulun toimittajaopiskelijoiden kanssa, kertoo päivän *Helsingin Sanomat* (http://www.hs.fi/kotimaa/a1424933425320). Faktaprojektin taustalla on Avoin yhteiskunta -niminen yhdistys. *Faktabaari* sai vastikään 10 000 euron avustuksen Eurooppatiedotukselta, ja Helsingin Sanomain Säätiö myönsi 59000 euroa *Faktabaarin* kolmelle sisällöntuottajalle viime syksynä.

Faktabaari tekee oikeastaan sitä työtä, jota median pitäisi tehdä. Amerikkalainen tapa tarkistaa jokainen väittämä julkaisua odottavasta lehtiartikkelista ei ole juurtunut Suomeen. Murajan mukaan *Valitut Palat* on Suomessa ainoa tiedotusväline, jolla on erillinen henkilö tekemässä tarkistuksia.

”Valtio-opin professori **Matti Wiberg** kertoi minulle, että kerran *Valitut Palat* teki hänestä juttua. Perään soitti faktantarkistaja, joka oli pirullisen tarkka kaikessa. Hän kysyi Wibergiltä jokaista yksityiskohtaa”, Muraja sanoo.

Valittujen Palojen faktantarkistajana ennen työskennellyt valokuvaaja ja tutkija **Maija Tammi** kertoo työstään täällä (http://faktabaari.fi/maija-tammi-sitahan-tapahtuu/). Kannattaa lukea myös *Journalisti*-lehden artikkeli irlantilaisesta Storyfulista (http://www.journalisti.fi/artikkelit/2014/12/faktabaari-on-osa-kansainvlist-faktantarkistuksen-buumia/), joka tarkistaa sosiaalisesta mediasta hankittuja tietoja, kuten twiittejä, kuvia ja videoita, ja myy tarkistettua tietoa eteenpäin perinteiselle medialle.

Pyysin Tuomas Murajalta muutaman vinkin faktojen tarkistukseen toimittajan työssä. Tässä ne tulevat:

Uusimmat

ULKOMAAT (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/CATEGORY/ULKOMAAT/) EUROOPPA (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/CATEGORY/ULKOMAAT/E
Peltirummun uudet rytmit (http://suomenkuvalehti.fi/?post_type=post&p=76611)

ULKOMAAT (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/CATEGORY/ULKOMAAT AMERIKKA (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/CATEGORY/ULKOMAAT/A
Presidenttiydestä kisaavan Hillary Clintonin tilanne on ainutlaatuinen (http://suomenkuvalehti.fi/?post_type=post&p=76604)

SYRJÄSSÄ VAALEISTA (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/SYRJASSA-VAALEISTA)
En halua olla perussuomalaisten propaganda-ase (http://suomenkuvalehti.fi/syrjassa-vaaleista/?post_type=post&p=86)

(http://suo
login_redi
vaite-
faktabaar
avautuu-
tanaan-
uudelleen

- Tarkista asia kahdesta riippumattomasta lähteestä.
- Pysy vain faktoissa äläkä lähde pohtimaan virheellisen väittämän motiivia.
- Muista, että moni puhuu faktaa mutta jättää jotkut faktat mainitsematta oman etunsa vuoksi, eli heitä ei saa kiinni valheesta. Faktojen esittäminen on poliitikoilla poliittista.
- Yleensä mikään ei ole mustavalkoista. Otsikko voi olla raflaava ja jopa väärä, mutta leipäteksti voi pitää suurilta osin paikkansa.
- Jos jutussa väitetään, että tie on mutkikas, katso kartasta. Jos sanotaan, että auto oli ruma, korjaa tekstiä kuvailemalla, millainen auto oli (pilkukas?)

Tästä jutusta jäivät valitettavasti tarkistamatta seuraavat väittämät:

- Oliko *Faktabaarin* EU-vaaleissa tarkistamia väittämiä todella 60, ja oliko niistä vääriä 40?
- Oliko näin, että tarkistuksissa löytyneistä virheistä suurin osa oli median tekemiä?
- Onko *Valitut Palat* todella Suomessa ainoa tiedotusväline, joka tekee *Faktabaarin* kaltaista systemaattista faktantarkistusta?
- Soittiko faktantarkistaja Matti Wibergille, ja onko Wiberg kertonut tällaisen jutun Tuomas Murajalle?

Pahoittelut siitäkin, että useimmat väitteet tuli tarkistettua vain yhdestä lähteestä. Tämän parempaa laatua ei tällä tuntihinnalla saa.

ASIASANAT	Seuraa kirjoittajaa	Jaa kirjoitus
eduskuntavaalit (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/eduskuntavaalit/), **EU-vaalit (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/eu-vaalit/)**, **Faktabaari (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/faktabaari/)**, **faktojen tarkistus (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/faktojen-tarkistus/)**, **Haaga-Helia (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/haaga-helia/)**, **Maija Tammi (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/maija-tammi/)**, **Matti Wiberg (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/matti-wiberg/)**, **Storyful (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/storyful/)**, **Tuomas Muraja (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/tuomas-muraja/)**, **Valitut Palat (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/valitut-palat/)**, **virheen korjaus (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tag/virheen-korjaus/)**	(https://twitter.com/PasiKiviola)	(http://www.face u=http://suome vaite-faktabaari-avautuu-tanaan-uudelleen/?shared=836-c0fef796-999) (http://www.twit url=http://suom vaite-faktabaari-avautuu-tanaan-uudelleen/?shared=836-c0fef796-999) (mailto:?subject=Tarkista väite: Faktabaari avautuu tänään uudelleen&body tämän kirjoituksen Suomen Kuvalehdestä ja ajattelin, että se kiinnostaisi Sinua:%0D%0A% väite: Faktabaari avautuu

		tänään uudelleen%0D% tarkistukseen keskittyvä Faktabaari-sivusto avautuu tänään uudelleen. K...%0D%0A%0D kirjoitus kokonaisuudess http://suomenku vaite-faktabaari-avautuu-tanaan-uudelleen/?shared=836-c0fef796-999)

KESKUSTELU

Pääset kommentoimaan juttua kun olet kirjautunut.

(http://suomenkuvalehti.fi/rekisteroidy/) REKISTERÖIDY KIRJAUDU

(http://suomenkuvalehti.fi/kirjaudu/?login_redirect=http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tarkistamaton-vaite-faktabaari-avautuu-tanaan-uudelleen/)

Eeva-Liisa Hynynen
1.3.2015 17:27 (http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/tarkistamaton-vaite-faktabaari-avautuu-tanaan-uudelleen/#comment-54)

Valitut Palat ei suinkaan tehnyt juttua minusta (kieltäydyn aina tällaisista henkilöjutuista), vaan tilasi minulta artikkelin Suomi paapoo itsensä hengiltä, (Valitut palat, marraskuu 1998, 67-69.)

Tarkastaja oli minuakin pikkutarkempi. Kerroin jutun Murajalle hänen vieraillessaan kurssillani Turun yliopistossa tiistaina 24. helmikuuta 2015.

t. MW

SUOSITTELEMME

MEDIAANSEKAANTUJA (HTTP://SUOMENKUVALEHTI.FI/MEDIASEKAANTUJA/CATEGORY/MEDIASEKAANTU

Putin nolasi juoruilevan median (http://nexus.ampparit.com/redirect/113265870/redirectUrl=http://suomenkuvalehti.fi/mediaseka nolasi-juoruilevan-median/)

(http://nexus.ampparit.com/redirect/113265870/1668054?redirectUrl=http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/putin-nolasi-juoruilevan-median/)

17.03.2015 21:38

(5) (http://nexus.ampparit.com/redirect/113265870/1668054?redirectUrl=http://suomenkuvalehti.fi/mediasekaantuja/putin-nolasi-

Luetuin (1311)

Päätoimittaja
Ville Pernaa

Toimituspäällikkö
Jarmo Raivio

Tuottajat
Jyrki Jantunen, Riikka Karhunen, Leena Sharma

Editoiva toimittaja
Reijo Vahtokari

Infografiikkatoimittaja
Hannu Kyyriäinen

Kuvatoimittaja
Markus Pentikäinen, Marjo Tynkkynen

Päätoimittajan ja toimituksen sihteeri
Susanna Lumme

Art Director
Vesa Tuukkanen, Katja Mikkonen (perhevapaalla)

Toimittajat
Pekka Anttila, Susan Heikkinen (vuorotteluvapaalla), Mikko Huotari (ma.), Elina Järvinen, Riitta Kylänpää, Silja Lanas Cavada (opintovapaalla), Tuomo Lappalainen, Lauri Lehtinen, Jari Lindholm, Katri Merikallio (opintovapaalla), Pauliina Penttilä (opintovapaalla), Petri Pöntinen, Aurora Rämö (ma.), Teppo Tiilikainen, Mikael Vehkaoja, Heikki Vento

Valokuvaaja
Petri Kaipiainen

Graafikot
Anne Ala-Seppälä, Otavamedian visualistiryhmä

Syntymäpäivät
Susanna Lumme

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@otavamedia.fi

Lähetä uutisvinkki tai palautetta toimitukselle: suomen.kuvalehti@otavamedia.fi

Asiakaspalvelut
Lehtiesittely (http://www.otavamedia.fi/web/guest/suomenkuvalehti) | Tilaa lehti (http://www.otavamedia.fi/web/guest/suomenkuvalehti) | Osoitteenmuutos (http://www.otavamedia.fi/web/guest/asiakaspalvelu) | Tilausmuutokset (http://www.otavamedia.fi/web/guest/asiakaspalvelu)

Mediatiedot
Lehti: Ilmestymis-ja aineistoaikataulu (http://mediatiedot.otavamedia.fi/tuotteet-ja-palvelut/printtimedia/yleisaikakauslehdet/suomen-kuvalehti/) | Ilmoitushinnat (http://mediatiedot.otavamedia.fi/tuotteet-ja-palvelut/printtimedia/yleisaikakauslehdet/suomen-kuvalehti/)
Verkkopalvelu: Ilmoitushinnat ja mainosmuodot (http://mediatiedot.otavamedia.fi/tuotteet-ja-palvelut/printtimedia/yleisaikakauslehdet/suomen-kuvalehti/) | Tekniset tiedot (http://mediatiedot.otavamedia.fi/tuotteet-ja-palvelut/printtimedia/yleisaikakauslehdet/suomen-kuvalehti/) | Tietoa verkon kävijöistä (http://digitieto.otavamedia.fi/)

Otavamedia Oy
Maistraatinportti 1
00015 OTAVAMEDIA

Asiakaspalvelu
Digipalvelut: (09) 156 6227,
Painettu lehti: (09) 156 665,
Fax: (09) 156 6511

Avoinna ma–pe 8–17
Sähköposti: asiakaspalvelu@otavamedia.fi
Sähköposti (digi): digi@otavamedia.fi

Verkkopalvelut: Alibi (http://www.alibi.fi/) | Anna (http://www.anna.fi/) | Deko (http://www.dekolehti.fi/) | Ellit (http://www.ellit.fi/) | Erä (http://www.eralehti.fi/) | Hymy (http://www.hymy.fi/) | Kaksplus (http://www.kaksplus.fi/) | Kippari (http://www.kipparilehti.fi/) | Kotilääkäri (http://www.kotilaakari.fi/) | Kotiliesi (http://www.kotiliesi.fi/) | Koululainen (http://www.koululainen.fi/) | Moda (http://www.modalehti.fi/) | Parnasso (http://www.parnasso.fi/) | TM Rakennusmaailma (http://www.rakennusmaailma.fi/) | Seura (http://www.seura.fi/) | **Suomen Kuvalehti (http://www.suomenkuvalehti.fi/)** | Tekniikan Maailma (http://www.tekniikanmaailma.fi/) | Vauhdin Maailma (http://www.vauhdinmaailma.fi/) | Golfpiste (http://www.golfpiste.com/) | Vene (http://www.venelehti.fi/) | Nettiauto (http://www.nettiauto.com/) | Ampparit (http://www.ampparit.com/) | Plaza (http://www.plaza.fi/)

(http://eas3.emediate.se/eas?camp=228758;ty=ct) (http://eas3.emediate.se/eas?camp=186527;ty=ct)